

BusinessWeek	İKİ DEVİN SAVAŞI		
Yayın Adı	Bloomberg Businessweek Türkiye	Referans No	76782195
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/ZUSt0t18wAPXBz3-XFjXDQ2/?v=2&s=&b=&isH=1		
	İlk Sayfa Liste		

■ BAŞLARKEN

● Uluslararası ticarete ABD ve Çin arasında gerilen ipler Türkiye'yi nasıl etkileyecek?

● Merve Özcan*

ABD Başkanı **Donald Trump**'ın, 1 Mart 2018 tarihinde, ulusal güvenliği tehdit ettiği gerekçesiyle ithal çeliğe yüzde 25, ithal **alüminyuma** da yüzde 10 **vergi** kararını açıklaması ve 8 Mart'ta söz konusu düzenlemeyi imzalaması küresel **ticaretin** en çok konuşulan konusu oldu. Başlangıçta bu karardan sadece NAFTA müzakereleri süren Meksika ve Kanada'nın muaf olduğu açıklandı. Kararın duyurulması ve imzalanması arasında geçen bir haftalık sürede **ABD** ile **AB** arasında ipler bir hayli gerildi; Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Komisyonun **Ticaretten** Sorumlu Üyesi Cecilia Malmström ve birçok üye devletin lideri **ABD**'yi kınayan ve **AB ekonomisinin** bu karardan etkilenmesi durumunda harekete geçileceğini belirten açıklamalar yaptı. 22 Mart 2018'de **vergiler** uygulamaya girmeden bir gün önce, Washington yönetimi Meksika ve Kanada'nın yanı sıra **AB**, **Avustralya**, **Arjantin**, **Brezilya** ve **Güney Kore**'nin de çelik ve alüminyuma getirilen vergilerden 1 Mayıs'a kadar muaf tutulacağını duyurdu. Bu dönemde taraflar ele alınması gereken konuları görüşecek ve daimi bir çözüm yolu arayacak.

Her ne kadar ulusal güvenliği ve yerli üretimi koruma sebebiyle alındığı ifade edilse de **ABD**'nin bu kararının arkasında dış ticaret açığının yaklaşık yüzde 65'inin gerçekleştiği Çin var. **ABD**'nin çelik ve alüminyum ithal ettiği ülkeler arasında en üst sıralarda yer alması bile, **ABD** Başkanı **Donald Trump**, ülkesinin yıllarca kötü politikalarla yönetilmesi sonucu yıllık 800 milyar dolar bütçe açığı olduğunu ve bunun yerli üretimi olumsuz etkilediğini her fırsatta dile getiriyor. Bu bağlamda **ABD**, 22 Mart'ta Çin mallarına fikri mülkiyet hakları ve teknolojik zarar gerekçesiyle 50 milyar dolarlık gümrük vergisi getirileceğini duyurdu. Devamında ise Çin'den gelen açıklamalarda Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) başvurulacağı ve **ABD** ürünlerine benzer şekilde vergi getirileceği ifade edildi. Söz konusu verginin **ABD**'den ithal edilen 50 milyar dolar değerindeki 106 ürüne yüzde 25 vergi getirilmesi yoluyla hayata geçirileceği alınan bilgiler arasında. Bunu "haksız misilleme" olarak değerlendiren **Trump** yönetimi, bin 300 tane Çin ürününden oluşan ek bir liste çıkardı ve hâlihazardaki 50 milyar dolarlık vergiye ek olarak bu liste de 100 milyar dolarlık ithalatı tehdit ediyor. **Pekin** yönetimi her ne kadar olası bir ticaret savaşına girmek istemediğini belirtse de "ticaret savaşları iyidir" söylemini benimseyen **Donald Trump** karşısında geri adım atmayabilir.

Ancak art arda gelen listeler hemen uygulamaya girmiyor. **ABD**'nin bin 300 adet Çin menşeli ürünü içeren listesi yurt içinde görüşe sunulacak ve 22 Mayıs'a kadar gelecek görüşlerle nihai karar verilecek. Çin'in misillemesi de **ABD**'nin kararı yürürlüğe girerse hayata geçirilecek. Ancak uzmanlar bu dönemde uzlaşmanın sağlanmasına pek sıcak bakmıyor çünkü **ABD**, Çin'in artan teknolojik gelişimini kendine bir tehdit olarak görüyor. Uzlaşma sağlanamaması durumunda bin 300 malın Çin sanayisinin neredeyse tamamını kapsadığı ve bunların **ABD** sanayisinin de girdileri olduğu dikkate alırsa **ABD**'deki maliyetlerin artmasını beklemek yanlış olmaz. Washington yönetiminin fitilini ateşlediği ticari gerginlik ile hem DTÖ kurallarına dayanan, serbest ve adil küresel ticaret sistemini zora sokabileceği hem de namlunun ucuna kendini koyabileceği aşikâr.

ABD ve Çin Arasında Tirmanan Gerginlik

Türkiye'yi Nasıl Etkileyecek?

Dünyanın en büyük iki ekonomisi arasında yükselen ticari

gerginlik ve bunun küresel ticaret hacmini düşürmesi olasılığı, **Türkiye ekonomisinin** de bu süreçten nasıl etkileneceği konusunu akllara getiriyor. **ABD** Başkanı **Trump**'ın ithal çeliğe ve alüminyuma sadece Meksika ve Kanada'yı muaf tutarak vergi getirdiği zaman **Türk iş dünyasında** hâkim olan iyimser hava ve ülkemizin bundan çok etkileneceği beklentisi, yerini yavaş yavaş olumsuz senaryolara bıraktı. Ancak geçtiğimiz günlerde **Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek**'in **Türkiye**'nin ithalat ve ihracat rakamları toplamının GSYİH'ye oranının dünya ortalaması olan yüzde 90,6'dan çok daha düşük (yüzde 49,3) olması sebebiyle **ABD** ile Çin arasında yaşanacak olası bir ticaret savaşının **Türkiye**'ye etkilerinin sınırlı olacağını belirtmesi umutları artırdı.

Öte yandan **Türkiye** gibi ülkeler söz konusu vergilere direkt maruz kalmasa da, **ABD** ile Çin arasında başlayacak olası bir ticaret savaşının etkilerinin aşağıdaki gibi olması bekleniyor:

- Etkiler arz zincirleri vasıtasıyla dolaylı olabilir ve ticari gerginliğin azaltılabileceği küresel risk iştahı yatırımları düşürebilir.
- Türkiye**'de türbülans etkisi yaşanabilir. Ülkemiz sıkı mali politikası ve güçlü bankacılık sektörü ile yatırımlar için cazip olsa da yüksek enflasyon ve dışa bağımlılık sebebiyle kirli hale gelebilir.
- Dünyanın en çok ithalat yapan ülkesi olan **ABD**'nin mal almındaki yavaşlama, küresel bir ticari durgunluğu tetikleyebilir. Ayrıca **ABD**'de vergiler sebebiyle fiyatlar ve Fed faizleri yükselebilir. Tüm bunlar **Türkiye**'nin de aralarında bulunduğu yüksek miktarda döviz ihtiyacı olan ekonomileri tehdit edebilir.
- Unutulmaması gereken bir diğer risk de vergilerin yürürlüğe girmesi durumunda ihracatı tehdit edilecek olan Çin'in bir devalüasyona gitme ihtimali. Çin eğer böyle bir kur savaşına başlatırsa, **Türkiye** gibi ülkeler de aynı şekilde paralarının değerini düşürmek ya da yerli üretimi azaltmak durumunda kalabilir.
- ABD** ve Çin, bu süreçte bazı ülkeleri yanına çekmek isteyebilir. **Donald Trump**'ın **AB**'den Çin'e karşı ülkesinin yanında olmasını isteyebileceği ve bu sebeple çelik ve alüminyuma getirilen vergilerden Birliği şimdilik muaf tuttuğu konuşuluyor.
- Çin ve **ABD** dışındaki ülkeler bu ülkelerin birbirlerine ihracat edemeyecekleri ürünleri kendi piyasalarına yönlendirmelerine karşı tedbir alabilir. Bu süreç aslında başlamış durumda. **ABD**'nin çelik ve alüminyuma vergi getirmesi kararının ardından **AB** de son yıllarda artan çelik ithalatı ve bunun sebeplerinin araştırılması için bir inceleme başlattı. Bunun sonucunda **Türkiye**'nin **AB**'ye çelik ihracatına kısıtlamalar gelmesi gündemde. Bu durum diğer ürünlere de sıçrayabilir ve ülkeler özellikle **ABD**'ye satamayacakları ürünleri önemli bir ticaret bloğu olan **AB**'ye yönlendirebilir. Gümrük Birliği çerçevesinde ticaretimizde ilk sırada yer alan **AB**'nin bu noktada kısıtlamalara gitmesi durumunda **Türkiye** doğrudan etkilenebilir.

Küresel ekonomi her ne kadar dünyanın iki devi arasındaki ticaret savaşını kaldırabilecek olsa da çok temkinli olunmasında fayda var. Umud ediyoruz ki uluslararası ticaret sahnesinde bir an önce tekrar görmeyi istediğimiz sağlıklı yaklaşma kavuşuruz ve **Türkiye ekonomisi** herhangi bir zarar görmeden bu süreç son bulur. 📌